

Mitä mieltä rinnakkais- tallentamisesta?

Jyväskylän yliopistossa
keväällä 2012 toteutetun
Open Access -kyselyn
tuloksia

Marja-Leena Harjuniemi
Julkaisuarkistoseminaari, 14.6.2012, Hki

Esityksen sisältö

- Kyselyn tausta : miksi tehtiin?
- Miten tehtiin?
- Tulokset pääpiirteittäin
- Johtopäätökset
- Toimenpiteet : miten hyödynnetty

Lähtötilanne/JY:n rinnakkaistallentamislinjaus:

- Rehtorin **kehotus** 27.5.2010:
Tutkijoita kehotetaan tallentamaan normaalin julkaisukirjauksen (TUTKA-rekisteri) yhteydessä myös tutkimusartikkeliensa (final draft) tiedostot julkaisurekisteriin vuoden 2011 alusta lukien.

JYX-julkaisuarkisto (est. 2008)

- Kaksi vuotta myöhemmin JYXissä vain noin 200 artikkelia
- Tarve selvittää, miksi avointa tallentamista ei tehdä

Idea Iso-Britanniasta

- *“Survey of Academic Attitudes to Open Access and Institutional Repositories”*
- Repositories Support Project (RSC) and the United Kingdom Council of Research Repositories (UKCoRR)
- Mukana 20 yliopistoa
- 1676 tutkijaa

<http://rspproject.wordpress.com/2011/12/02/unlocking-attitudes-to-open-access-survey-results>

Kyselyn tarkoitus

- Lisätä tietoisuutta **Open Access** -ajattelusta yleensä
- Lisätä tietoisuutta **rinnakkaistallentamisesta** erityisesti
- Lisätä tietoisuutta yliopiston **JYX-julkaisuarkistosta**
- Lisätä **yhteistyötä** laitoksiin/tutkijoihin
- Tuoda esiin **kirjaston roolia** osana tutkimuksen näkyvyyttä

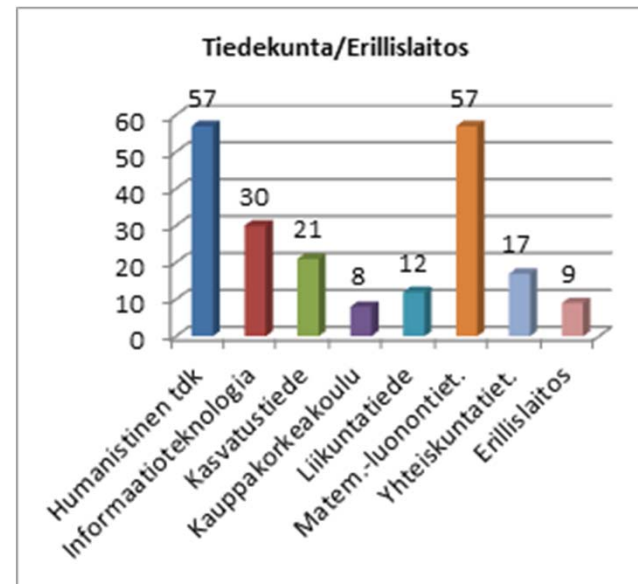
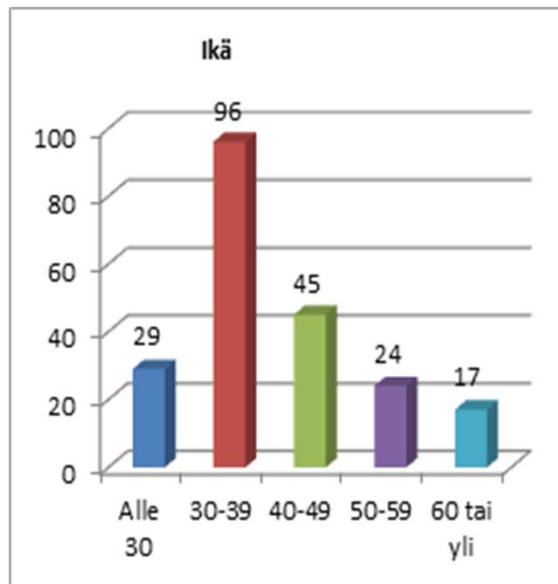
- Saada selville **tietoa kehittämisen tueksi**

Kyselyn toteutus

- Verkkokysely (Mr. Interview-ohjelma)
 - Kysymykset pääosin britti-tutkimuksesta
 - Lomake suomeksi ja englanniksi
 - 13-16 kysymystä (vastauksesta riippuen)
- Kutsu osallistua tutkijoiden sähköpostilistalla (n. 1100 jäsentä), Sähköjyvä-tiedotuspalstalla
- Muistutusviesti laitosten OTO-viestijöiden kautta
- 5 x 20 euron lahjakorttia arvontapalkintona
- Lyhyt vastausaika, puolitoista viikkoa
- **211 vastausta** (tutkijoita kaikkiaan noin 2000)

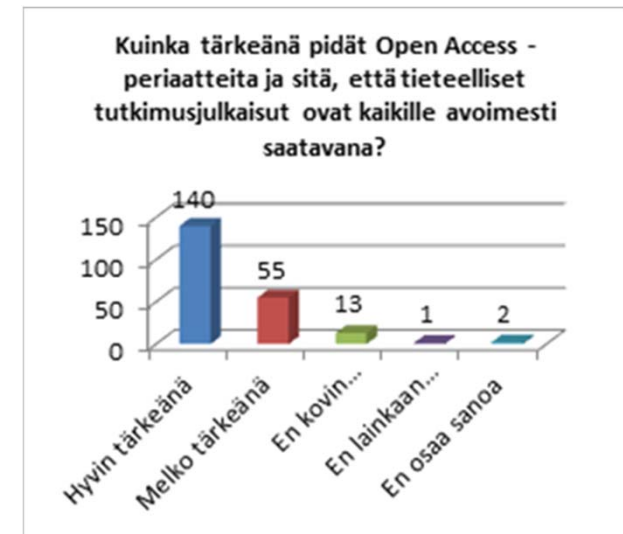
TULOKSIA : Taustatiedot

- Valtaosa vastaajista nuoria tutkijoita
- Kuitenkin kiinnostusta kaikista ikäluokista
- Laitosjakauma
- Kiinnosti sekä ”kovia” että ”pehmeitä” tieteitä

Kuinka tärkeänä pidät OA-periaatteita?

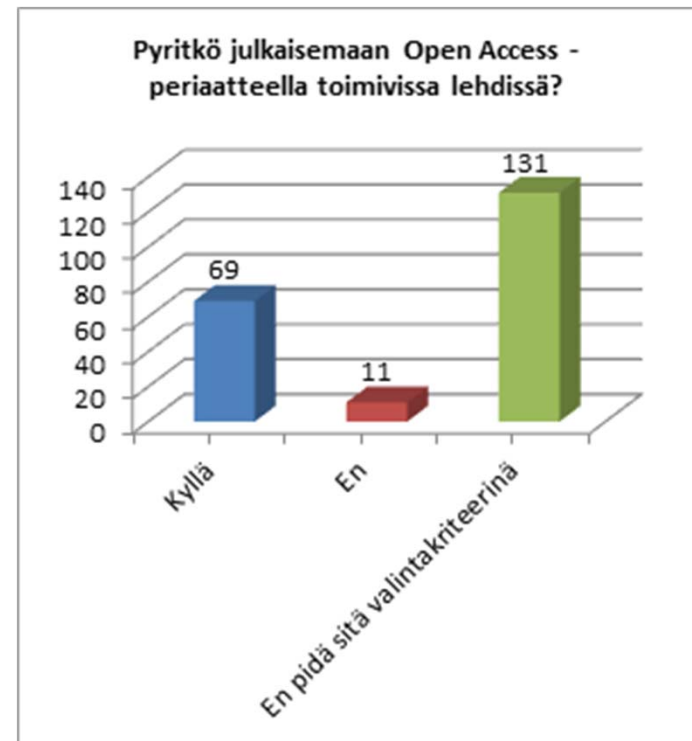
- Lähes kaikki vastaajat (92,5 %) olivat sitä mieltä, että tutkimusjulkaisujen avoin saatavuus on joko hyvin tärkeää tai melko tärkeää
- Ei lainkaan tärkeänä piti vain yksi henkilö

”Tutkimustiedon julkisuus on yksi tieteenteon keskeisistä eettisistä periaatteista ja kannatan sitä ehdottomasti. Avoin julkaisupolitiikka on mielestäni myös julkisrahoitteen yliopistolaitoksen tärkeä yhteiskunnallinen tehtävä.”

Pyritkö julkaisemaan OA-lehdissä?

- Kolmannes (32,7 %) pyrkii myös julkaisemaan artikkelinsa OA-periaatteella toimivissa lehdissä
- Kuitenkaan 62,1 % vastaajista ei pidä avoimuuspolitiikkaa valintakriteerinä sille, mihin lehteen yrittää artikkelinsa saada

Tiedätkö yleensä, edellyttääkö/suosittaako rahoittaja avointa tallentamista?

- Yhä useampi rahoittaja suosittaa tai jopa edellyttää tulosten avointa tallentamista
- Kuitenkin 62 % oli epätietoisia rahoittajien OA-linjauksista

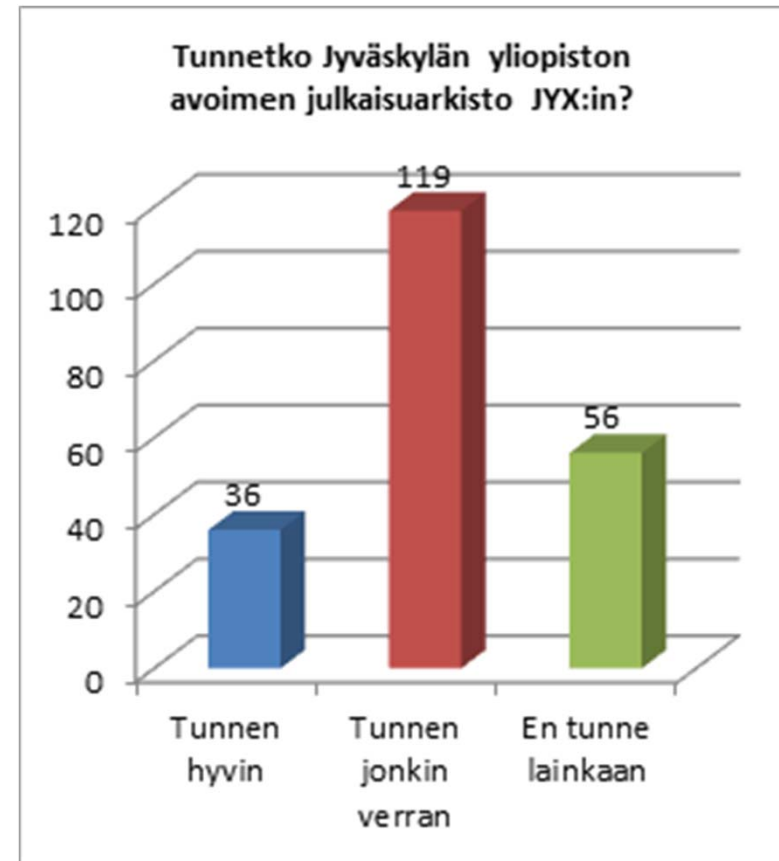

Kuinka tärkeänä pidät yliopistojen avoimia julkaisuarkistoja?

- Samoin kuin OA-periaatteita yleensäkin, valtaosa vastaajista (yht. 82 %) piti yliopistojen avoimia arkistoja hyvin tai melko tärkeinä
- 15 % oli kuitenkin eri mieltä sanoen, etteivät yliopistojen omat arkistot ole kovin tai ollenkaan tärkeitä
 - Tämä selittyy matemaattis-luonnontieteellisten vastaajien suurella määrällä;
 - Näissä vastauksissa korostui arXiv-arkisto

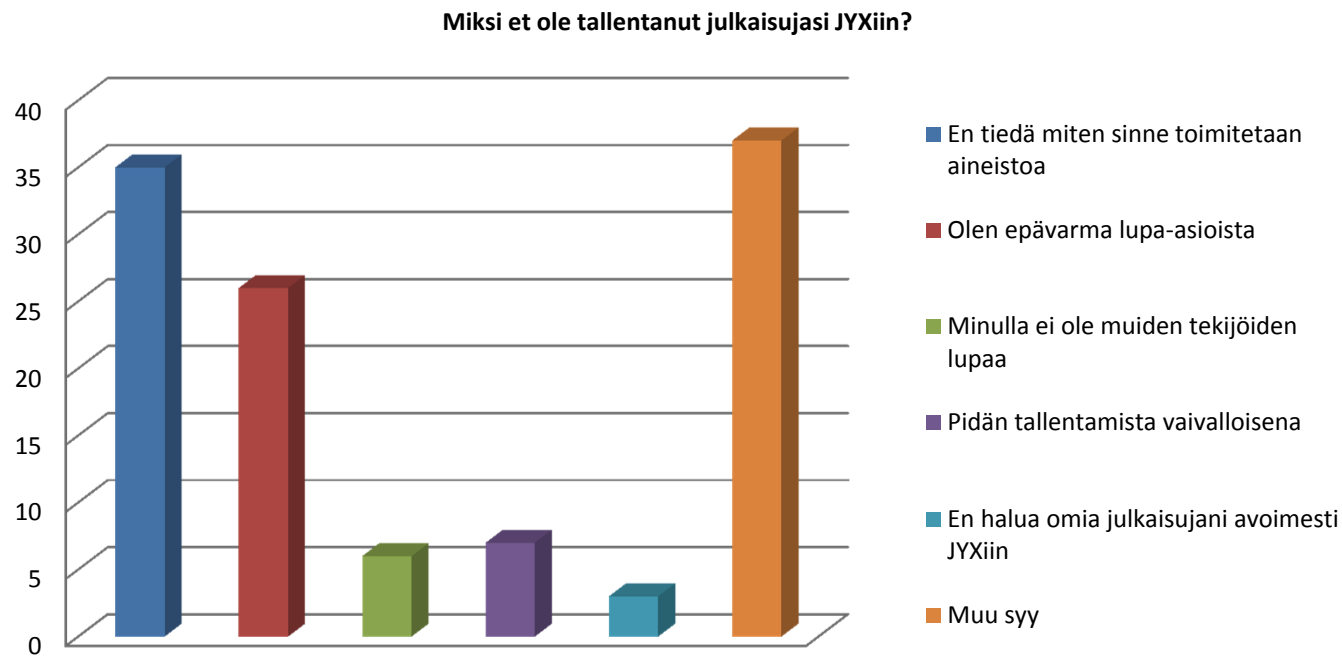
Oman arkiston tuntemus ja käyttö

- 27 % ei tunne lainkaan
- 56 % tuntee jonkin verran
- 17 % tunsu hyvin
- Niistä jotka tunsivat hyvin tai jonkin verran (N=155)
26 % oli tallentanut omia aineistojaan (41/211)

Miksi ei ole tallentanut?

- [Kysymys osoitettu vain niille, jotka tunsivat hyvin tai jonkin verran; mahdollisuus valita useampi syy]

Miksi ei ole tallentanut : Muu syy

- Ei vielä artikkeleita (nuorten vastaajien suuri määrä)
- Käytti tieteenalakohtaista arkistoa
- Ajatus asian työläydestä liittyen lupaselvityksiin
 - JY:ssä lupien tarkistaminen kirjaston tehtävä
- Pelko kustannuksista
 - Tämä nousi esiin monessa vastauksessa
 - Liittyy luuloon siitä, että *pitää* alkaa julkaista OA-lehdissä (ei pidä)
- Huoli versiokirjavuudesta (muutama kommentti)
- **TUTKA-julkaisurekisterin koettu hankaluus**

Final draft -versio ja sen käyttö

- Ilahduttavat 92,9 % vastaajista kertoo säilyttävänsä artikkeliansa ns. final draft -versiot
- Niin ikään valtaosa (76,8 %) olisi suostuvainen siihen, että omista artikkeleista tallennetaan avoimeen arkistoon tämä tällainen final draft -versio
 - *Ehdolla*, että kustantajalupa on heidän puolestaan tarkistettu/saatu
- Versioasia herätti avoimissa kommentteissa yllättävän vähän huolta, mutta kuitenkin muutaman

Runsaasti palautetta

- Avoimia kommentteja huomattavan runsaasti
- Suhtautuminen asiaan yleisesti positiivinen
- Samat toistuvat huolet useissa palautteissa
- Muutama kehittämissuositus
- Toivottiin professoreiden ja johdon kannanottoja
- Yksi yhteydenottopyyntö ja halukkuus laittaa omat artikkelit
- Vain yksi kysymyslomaketta koskeva pieni huomautus

- *”Tärkeä aihe. Hyvä, että kysellään.”*

Johtopäätökset

- Kiinnostusta asiaan on
- Tietoa asiasta ja sen toteuttamistavasta sen sijaan ei
- Tähänastinen markkinointi ei ole tavoittanut/tehonnut
- Tietyt huolenaiheet toistuvat
- TUTKA-rekisterin tallennus koetaan erittäin hankalaksi

Tarvitaan

- Paremmin **kohdennettua** tiedottamista
 - Laitoskohtaiset info-tilaisuudet
 - Face-to-face, henkilökohtaiset kontaktit, pilottihenkilöt
- **Täsmällistä** tietoa
 - Tiettyjen ennakkokäsitysten turhaksi osoittamista
 - Esim. luvallisuuden konkreettista todistamista
- Tutkimusrekisterin **tallennustoiminnon helpottamista**
- Johtotason näkyvä tuki, asian esiin ottaminen
 - Rehtori, Tutkimus- ja innovaatiopalvelut, jne.
 - Laitosjohtajat, tutkimuskoorinaattorit

Toimenpiteet (1/2)

- **Iso hyöty!**
- Runsaasti tietoa kehittämisen/markkinoinnin pohjaksi
- Jo tehty:
 - Yhteydenotto laitosjohtajiin (e-mail + soitto tarvittaessa)
 - Sopiminen laitoskohtaisista infoista
 - Kyselyn tulokset perusteena
 - Laitoskohtaiset lupalistat liitteenä
 - Toteutettu 7 laitoskohtaista OA-infoa (aiemmin ollut muutama)
 - Erittäin hyödyllisiä käyntejä! positiivinen vastaanotto
 - Usein laitoskokouksen yhteydessä, kesto 45 min – 1,5 h
 - Laitosjohtajat paikalla

Lupatutkimus lähetetty laitoksille myös

- Tutkittu kaikki vuoden 2011 A1-artikkelit; laitoskohtaiset listat
- Sherpa/Romeo -tarkistus
- **Tulos:** 64 % vuoden 2011 A1-artikkeleista voisi heti/helposti laittaa

Julkaisu, Ei tutkimusyksikköä valittuna, 2011, Julkaisutyyppi: A1 Vertaisarvioitu alkuperäisartikkeli tieteellisessä aikakauslehdessä			
Blackwell Publishing	2011 Scandinavian Journal of Economics	Wiley = käytännössä ei	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/0347-0520/
John Wiley & Sons Ltd.	2011 Business Strategy and the Environment	Not allowed on institutional repository	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/0964-4733/
Springer	2011 Journal of Business Ethics	author can archive final draft (post-refereeing)	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/0167-4544/
Sage	2011 Management Learning	author can archive final draft (post-refereeing) + 12 KK EMBARGO	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/1350-5076/
Talent First Network	2011 Open Source Business Resource		
Emerald	2011 Journal of Economic Studies	author can archive final draft (post-refereeing)	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/0144-3585/
Elsevier	2011 International Business Review	author can archive final draft (post-refereeing)	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/0969-5931/
The Sheridan Press (Wiley?)	2011 Journal of Small Business Management	Wiley = käytännössä ei	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/0047-2778/
Emerald	2011 Journal of Business Strategy	author can archive final draft (post-refereeing)	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/0275-6668/
Springer	2011 Journal of International Entrepreneurship	author can archive final draft (post-refereeing)	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/1570-7385/
Hallinnon Tutkimuksen Seura	2011 Hallinnon tutkimus		
Springer	2011 International Journal of Life Cycle Assessment	author can archive final draft (post-refereeing)	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/0948-3349/
Elsevier	2011 Journal of Cleaner Production	author can archive final draft (post-refereeing)	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/0959-6526/
Inderscience	2011 International Journal of Entrepreneurship	author can archive final draft (post-refereeing) + 6 KK EMBARGO	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/1368-275X/
Inderscience	2011 International Journal of Entrepreneurship	author can archive final draft (post-refereeing) + 6 KK EMBARGO	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/1368-275X/
Emerald	2011 Management Research Review	author can archive final draft (post-refereeing)	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/2040-8269/
Suomalainen lakimiesyhdistys	2011 Lakimies		
Emerald Group Publishing Ltd	2011 International Journal of Bank Marketing	author can archive final draft (post-refereeing)	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/0265-2323/
David publishing	2011 Journal of Modern Accounting and Auditing		
Routledge	2011 Journal of Marketing Management	author can archive final draft (post-refereeing) + 18 KK EMBARGO	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/0267-257X/
Emerald Group Publishing Ltd	2011 Qualitative Research in Accounting & Management	author can archive final draft (post-refereeing)	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/1176-6093/
Elsevier	2011 Management Accounting Research	author can archive final draft (post-refereeing)	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/1044-5005/
Elsevier	2011 Accounting, Organizations and Society	author can archive final draft (post-refereeing)	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/0361-3682/
Business Perspectives Publishing	2011 Problems and Perspectives in Management		
Emerald	2011 Social Responsibility Journal	author can archive final draft (post-refereeing)	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/1747-1117/
Kulutustutkimuksen seura	2011 Kulutustutkimus.Nyt		
Springer	2011 Journal of Business Ethics	author can archive final draft (post-refereeing)	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/0167-4544/
Inderscience Publishers	2011 International Journal of Entrepreneurship	author can archive final draft (post-refereeing) + 6 KK EMBARGO	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/1368-275X/
Inderscience	2011 International Journal of Entrepreneurship	author can archive final draft (post-refereeing) + 6 KK EMBARGO	http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/1368-275X/

Toimenpiteet (2/2)

- **Otettu yhteyttä yliopiston hallintoon**
 - Tarjottu info-tilaisuutta myös sinne; samat huolet ja/tai tietämättömyys kaiketi myös siellä
 - Näkyvyys Webometrics-kriteerinä
 - Vielä ei sovittuna mitään
 - Organisatorinen, ei tekninen, asia

- **Koska kuitenkin:** Helppo tapa lisätä näkyvyyttä

Kiitos!

Linkki kyselyraporttiin

- Kyselyn raportti löytyy JYXistä osoitteesta <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-201204261581>